

เรื่อง แท่นหินและหินบด

รายละเอียด

ชื่อโบราณวัตถุ : แท่นหินและหินบด

แบบศิลปะ : ศิลปะลพบุรี

ชนิด : สำริด

ขนาด : กว้างประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร

อายุสมัย : (พุทธศตวรรษที่ 16-17)

ลักษณะ : หินบดยามีส่วนประกอบคือ แท่นหิน และลูกบดหิน แท่นหินมักสกัดหินเป็นแท่นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาวประมาณ ๓๐ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ส่วนลูกบดหิน สกัดหิน เป็นรูปทรงกระบอก ปลายมน ๒ ข้าง ลูกบดหินมีความยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร

ประโยชน์ใช้สอย : เป็นเครื่องมือบดยาแผนโบราณให้ละเอียด เพื่อทำเป็นยาใช้รักษาโรคต่างๆ

ประวัติ : สำหรับการใช้แท่นหินบดที่ใช้กันในพื้นบ้านคงใช้ตัวยาสมนไพร ทา ต้ม และบดตัวยาลให้ละเอียด เก็บเป็นผงหรือเม็ดไว้ได้นาน รวมทั้งสามารถละลายน้ำได้เร็ว วิธีใช้หินบดยา ก่อนใช้ต้องนำเอาตัวยาสมนไพรไปใส่ครกไม้หรือครกหินตำให้ละเอียดเสียก่อน ใช้ตะแกรงหรือแร้งใส่ตัวยาร่อน นำผลซึ่งร่อนนั้นไปผสมกับตัวยาอื่นๆ ตามสัดส่วนของการทำยาแผนโบราณ จากนั้นวางยาไว้ในแท่นหินที่ละน้อยแล้วจับลูกหินบดยาคดทับแท่นหินครูดไปมา ขณะบดยาจะใช้ น้ำ น้ำผึ้งพรมให้ยาเปียก บดจนตัวยาเข้ากันก็นำไปปั้นเป็นเม็ดเล็กๆ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ทันสมัยสะดวกและรวดเร็วเข้ามาแทนที่ การใช้แท่นหินบดยาจึงไม่ค่อยมีให้เห็นแล้ว

สถานที่พบ : พบที่เมืองไทรตรังษ์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

สถานที่จัดแสดง : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กำแพงเพชร

แหล่งที่มา : <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/kamphaengphet>

คำสำคัญ : แทนหินและหินบด

ที่มา : เลขที่ 104/5 ถนนปิ่นดำริห์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : นางสาวอันธิกา อั่นดอนกลอย

วันที่ : 2017-02-26

https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=522&code_db=DB0015&code_type=1